

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньо-професійною програмою
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: **«ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)»**

Виконавець:

студент ФМЕ, гр. 64

Лобунець Владислав Вікторович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Єрмакова Ольга Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Проблеми оцінки міжнародної інвестиційної привабливості в економічній літературі в основному розглядаються на макро- та мікрорівні. Разом з тим, ця проблема недостатньо досліджена на мезорівні: на рівні регіону та муніципалітетів. Необхідність вивчення даного аспекту проблеми набуває особливої актуальності в умовах різного рівня соціально-економічного розвитку регіонів України. Інвестиційна привабливість є одним з основних напрямів забезпечення розвитку регіонів. Також актуальною є ця проблема в умовах фінансово-економічної кризи, коли потенційний інвестор не наважується вкладати свої кошти в малознайомі об'єкти інвестування. Ретельна та досконала перевірка найчастіше відбиває бажання в іноземного інвестора інвестувати у той чи інший регіон. Аналіз стану міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області та перспектив її підвищення дозволить виявити точки росту та створити сприятливі умови для залучення інвестицій у регіон.

Мета дослідження. На основі дослідження, аналізу та узагальнення особливостей формування міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області розробити пропозиції щодо її підвищення.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність міжнародної інвестиційної привабливості регіону;
- вивчити методологічні основи формування міжнародної інвестиційної привабливості регіону;
- дослідити фактори формування міжнародної інвестиційної привабливості регіону;
- визначити методики оцінки міжнародної інвестиційної привабливості регіону;
- проаналізувати сучасний стан економічного розвитку Одеської області;
- здійснити аналіз рівня міжнародної інвестиційної привабливості Одеського регіону з виокремленням факторів для її забезпечення;
- розробити пропозиції щодо підвищення міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області.

Об'єктом дослідження є процес формування міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області.

Предметом дослідження виступають теоретичні основи та організаційно-економічні рішення щодо підвищення рівня міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області.

Методи дослідження. У роботі було застосовано такі методи дослідження, як табличний та графічний методи, порівняння і прогнозування, узагальнення, методи математичної статистики та економічного аналізу, кореляційно-регресійний метод.

Інформаційною основою дослідження виступають закони та інші нормативно-правові документи, монографічна та наукова література, Інтернет-джерела, статистична інформація Державної служби статистики України та Міністерства економіки.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (33 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 62 сторінках. Робота містить 5 таблиць, 11 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковані тези:

1. Лобунець В.В. «Аналіз впливу регіональних та національних економічних показників на обсяг капітальних інвестицій в Одеській області»//Modern directions of scientific research development. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA.-2021.С.956-962.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоритичні аспекти дослідження міжнародної інвестиційної привабливості регіону»** розглянуто теоретичні аспекти дослідження міжнародної інвестиційної привабливості регіону. Досліджено поняття та сутність міжнародної інвестиційної привабливості регіону а також проаналізовано світовий досвід та українські реалії забезпечення міжнародної інвестиційної привабливості регіону, розглянуто існуючі методики її оцінки.

У другому розділі **«Аналіз сучасного стану міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області»** проаналізовано сучасний стан міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області, розглянуто міжнародний інвестиційний паспорт області, досліджено рівень міжнародної інвестиційної привабливості та фактори, що впливають на міжнародну інвестиційну привабливість регіону.

У третьому розділі **«Шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області»** розглянуто перспективи розвитку інфраструктури в Одеському регіоні, розширення міжнародного партнерства як фактору забезпечення міжнародної інвестиційної привабливості області та запропоновано організаційні заходи для розвитку інституціонального співробітництва.

ВИСНОВКИ

У результаті аналізу широкого спектра теоретичних та аналітичних джерел щодо проблеми міжнародної інвестиційної привабливості Одеського регіону та визначення напрямків щодо її підвищення зроблено такі висновки:

1. Враховуючи наукові доробки вчених-економістів, що досліджують проблеми міжнародної інвестиційної привабливості регіону, можна визначити дану категорію як інтегральний показник, який визначається за сукупністю економічних і фінансових показників, показників державного, громадського, законодавчого, політичного і соціального розвитку.

2. Інвестиційна привабливість, з одного боку, може розглядатися як компонент інвестиційного клімату, а з іншого як взаємодія двох комплексних факторів - інвестиційного потенціалу та інвестиційних некомерційних ризиків.

3. В Україні на державному та регіональному рівні існують органи, що сприяють залученню прямих іноземних інвестицій та створенню позитивного ділового іміджу.

4. Як логістичний центр Одеська область характеризується потужним міжгалузевим транспортним комплексом, що представлений усіма видами транспорту: залізничним, автомобільним, водним (морським та річковим), трубопровідним, авіаційним, електричним (зв'язок). Одеська область розташована на перетині 5 міжнародних транспортних коридорів: Критський 7-й і 9-й, транспортний коридор TRASECA (Європа-Кавказ-Азія), Балтійсько-Чорноморські коридори та Чорноморський транспортний кільцевий коридор - транспортний коридор навколо Чорного моря. Аналізуючи ЗЕД Одеського регіону слід зазначити важливість транзитного положення. Область розташована на перехресті міжнародних транспортних магістралей, є складовою міжнародних транспортних коридорів.

5. Одеська область - високорозвинений індустриальний регіон, промисловість якого відіграє значну роль у структурі реального сектору економіки. Загальна кількість підприємств промисловості за даними 2020 року сягала 2,4 тис одиниць (9,4% від загальної кількості підприємств всіх видів діяльності та форм власності), що реалізували продукції обсягом 81,2 млрд грн.

6. Одеська область має стійкі зовнішньоекономічні зв'язки. У 2020 році обсяги експорту та імпорту товарів становили 1360,6 млн дол (на 1,7 % менше до 2019 року) та 2190,6 млн дол США (на 15,0% більше до 2019 року) відповідно. Негативне сальдо становило 830,0 млн дол США. Зовнішньоторговельні операції товарами підприємства області здійснювали з партнерами із 172 країнами світу.

7. За січень-грудень 2020 року підприємствами та організаціями Одеської області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 16977,0 млн грн капітальних інвестицій (у січні-грудні 2019 року – 21080,1 млн грн). У зазначеному періоді область за обсягами капітальних інвестицій посіла 7 місце серед регіонів країни. Частка регіону у загальному обсязі залучених інвестицій – 4,0%. Обсяг капітальних інвестицій порівняно з відповідним періодом минулого року зменшився на 27,3% (5 місце серед регіонів).

8. За видами економічної діяльності найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій на 31.09.2020 прийшовся на: транспорт, складське господарства, поштова

та кур'єрська діяльність – 506,3 млн дол США (45,8% у загальному обсязі акціонерного капіталу); промисловість – 324,6 млн дол США (29,4%); операції з нерухомим майном – 126,1 млн дол США (11,4%); оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотициклів – 37,8 млн дол США (3,5%) тощо.

9. Серед факторів, що впливають на міжнародну інвестиційну привабливість Одеської області можна виділити: економічний, політичний, соціальний, фінансовий, правовий, ресурсо-сировинний, інфраструктурний, трудовий, екологічний.

10. Шляхом проведення кореляційно-регресійного аналізу був встановлений найбільший вплив рівня інфляції та рентабельності на обсяг капітальних інвестицій в Одеській області за період 2014-2019 рр.

11. Для підвищення міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області можна виділити наступні пріоритети покращення інфраструктури області: 1.) Розвиток інфраструктури міст; 2.) Створення інвестиційно-цільових фондів для просування малого та середнього бізнесу; 3.) Придбання землі шляхом створення земельних трастів.

12. Іншою рекомендацією для покращення інфраструктури Одеської області, є створення кластеру в галузі транспорту та логістики. Запорукою успішного розвитку кластера є постійна присутність у регіоні найбільших гравців, інтегрованих у глобальні ланцюжки поставок по всьому світу. Подальший розвиток кластера в галузі транспорту та логістики спричинить зміцнення інвестиційного потенціалу суміжних галузей економіки. Таким чином, використовуючи фактори географічного положення, наявності розвинених портових потужностей та сильних гравців логістичного ринку, буде сформовано нові привабливі зони інвестування.

13. Для активного просування регіону пропонується розширення співпраці з міжнародними організаціями. На нашу думку партнерство з міжнародними інститутами буде вирішувати ряд ключових завдань: 1.) отримання консультативних послуг з питань політики створення інституційної та нормативної бази для ПІІ; 2.) безпосереднє залучення інвестиційних коштів з відповідних фондів та програм розвитку; 3.) налагодження зв'язку з потенційними інвесторами; 4.) створення позитивного іміджу області, як території відкритої для вкладення коштів і розвитку бізнесу.

14. Державно-приватне партнерство сприяє більш ефективному вирішенню завдань, що стоять перед державою, а з іншого боку, як форма взаємовигідного довгострокового співробітництва між державою та бізнесом є ефективним інструментом стимулювання та підтримки інвестиційної діяльності в Одеському регіоні.

АНОТАЦІЯ

Лобунець В.В., «Підвищення міжнародної інвестиційної привабливості регіону (на прикладі Одеської області)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2021 р.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процес формування міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти дослідження міжнародної інвестиційної привабливості регіону.

Досліджено поняття та сутність міжнародної інвестиційної привабливості регіону а також проаналізовано світовий досвід та українські реалії забезпечення міжнародної інвестиційної привабливості регіону, розглянуто існуючі методики її оцінки.

Проаналізовано сучасний стан міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області, розглянуто міжнародний інвестиційний паспорт області, досліджено рівень міжнародної інвестиційної привабливості та фактори, що впливають на міжнародну інвестиційну привабливість регіону.

Запропоновано шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості Одеської області.

Ключові слова: міжнародна інвестиційна привабливість, міжнародне співробітництво, прямі іноземні інвестиції, розвиток інфраструктури, , Одеська область

ANNOTATION

Lobunets V.V., « Increasing the international investment attractiveness of the region (on the example of Odessa region) ».

Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economic Relations". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2021.

Thesis consists of three chapters. Object of study is development of international investment attractiveness of Odessa region.

The paper considers the theoretical aspects of the study of the international investment attractiveness of the region.

The concept and essence of the international investment attractiveness of the region are studied, as well as the world experience and Ukrainian realities of ensuring the international investment attractiveness of the region are analyzed, the existing methods of its assessment are considered.

The current state of international investment attractiveness of Odessa region is analyzed, the international investment passport of the region is considered, the level of international investment attractiveness and the factors influencing the international investment attractiveness of the region are investigated.

Ways to increase the international investment attractiveness of Odessa region are proposed.

Keywords: international investment attractiveness, international cooperation, foreign direct investment, infrastructure development,, Odessa region